

(település 1. neve)-i Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.280/2022/5.szám

A II. rendű felperes:

(II. r. felperes neve) Zrt. ((székhely).)

A II. rendű felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Végh-Nádas Dóra ügyvéd; (iroda címe).)

Az alperesek:

I. rendű: (I. r. alperes neve) ((...).)

II. rendű: (II. r. alperes neve) ((.....).)

III. rendű: (III. r. alperes neve) ((...).)

IV. rendű: (IV. r. alperes neve) ((...).)

V. rendű: (V. r. alperes neve) (6100 (település 2. neve), Gábor Áron u. 31/A.)

Az alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Asztalos József ügyvéd (ügyvéd címe.)

A per tárgya:

Forint alapú kölcsön, hitel megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.P.21.083/2020/96.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

Az alperesek 3.P.21.083/2020/98.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 2 351 268 (kettőmillió-háromszázötvenegyezer-kettőszázhatvannyolc) Ft fellebbezési eljárási illetékből az I. rendű alperes 1 175 634 (egymillió-egyszázhetvenötezer-hatszázharmincnégy) Ft, a II-V. rendű alperesek személyenként 293 909 - 293 909 (kettőszázkilencvenháromezer-kilencszázkilenc – kettőszázkilencvenháromezer - kilencszázkilenc) Ft-ot kötelesek megfizetni az esedékesség napjáig az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára.

Az esedékesség napja a jelen határozat keltét követő 60. nap.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes jogelődje az (X) Takarékszövetkezet – a továbbiakban felperesi jogelőd – 2006. április 11-én 8 000 000 Ft kölcsönt nyújtott az I. rendű alperes érdekeltségébe tartozó (S.) Kft.-nek (továbbiakban: adós) gazdasági tevékenységének finanszírozására. A 2004. december 20. napján kelt megállapodással pedig bankgaranciát vállalt a Takarékbank felé 155 540 CHF összegre ugyancsak az adós gazdasági tevékenységét érintően. A szerződések teljesítéséért az I. rendű alperes, aki az adós gazdasági társaság tagja is volt, készfizető kezességet vállalt.

[2] A felperesi jogelőd mint zálogjogosult, valamint az adós, az I. rendű alperes és a perben nem álló (személy neve) mint zálogkötelezettek között 2004. december 20. napján keretbiztosítéki jelzálogjog szerződés jött létre az adós tulajdonát képező (település 1. neve)-i (ingatlan 1. hrsz.) és a (település 1. neve)-i (ingatlan 2. hrsz.) hrsz.-ú ingatlanokra. Ugyancsak keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak az I. rendű alperes és (személy neve) $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonában állt (település 1. neve)-i (ingatlan 3. hrsz.) hrsz.-ú Szeged, (ingatlan 3. címe) szám alatti ingatlanra 30 000 000 Ft erejéig. Ennek jelenlegi tulajdonosa a II. rendű alperes. A felperes javára 30 000 000 Ft erejéig az egyetemleges keretbiztosítéki jelzálogjog az ingatlan-nyilvántartásba 33294/2021/2020.11.23 számú határozattal az eredeti bejegyzés rangsorában jogátruházás jogcímén bejegyzést nyert.

[3] A felperesi jogelőd mint zálogjogosult, valamint az I., a III. és a IV. rendű alperesek mint zálogkötelezettek 2006. április 11. napján 10 000 000 Ft követelés erejéig alapítottak keretbiztosítéki jelzálogjogot a (település 2. neve)-i (ingatlan 4. hrsz.) hrsz.-ú (település 2. neve), (ingatlan 4. címe) szám alatti az I. és a IV. rendű alperesek $\frac{1}{4}$ – $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadát, továbbá III. rendű alperes $\frac{2}{4}$ tulajdoni hányadát képező ingatlanra.

[4] A szerződéskötést követően az I. rendű alperes az ingatlanban őt megillető $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadot ajándékozási szerződéssel átruházta az V. rendű alperesre.

[5] A II. rendű felperes javára jogátruházás címén a jogelőd törölt bejegyzésének ranghelyére 10 000 000 Ft erejéig a keretbiztosítéki jelzálogjog az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzést nyert.

[6] A felperesi jogelőd, valamint az I. rendű alperes mint adós, továbbá a II-IV. rendű alperesek mint zálogkötelezettek között 2010. július 1. napján „Felmondott kölcsöntartozások fizetésének vállalásáról” megnevezésű megállapodás jött létre. A felek a szerződésben rögzítették, hogy az adósnak a tényállás [1] bekezdésében írt kölcsönszerződésből 7 448 000 Ft, a bankgarancia beváltásából pedig 19 585 000 Ft tartozása áll fenn. Az I. rendű alperes mint a szerződések készfizető keze és mint az adós gazdasági társaság tulajdonosa kérelmezte, hogy újként megállapított futamidővel és részletekben fizethesse meg a tartozást, családtagjai dologi adósi/zálogkötelezetti minőségének fennmaradása mellett azzal, hogy a kölcsöntartozás adósa változatlanul a felszámolás alatt álló (S.) Kft. is. A felperesi jogelőd a kérelmet elfogadva a két kölcsönszerződést egységesítette, és vállalta, hogy új kölcsönszámlát nyit 27 033 000 Ft kölcsönösszeggel. Meghatározták annak visszafizetési feltételeit, mely

szerint az I. rendű alperes mint adós egyenként 362 000 Ft összegű havi részletekben vállalta visszafizetni. Meghatározták az első és a további törlesztőrészletek esedékességét, a törlesztőrészletek számát, a kölcsön futamidejét, lejáratát. Rögzítették, hogy az utolsó törlesztőrészlet összege ettől eltérő, annak mértéke a hitelező nyilvántartása szerinti teljes tartozás. Megállapodásuk szerint a törlesztőrészlet a Ptk. 293. §-a alapján elsősorban a felszámított kezelési és egyéb költségre, a felmerült késedelmi kamatra, majd az esedékes ügyleti kamatra, végül a tőkére kerül elszámolásra. Megállapodtak abban is, hogy az I. rendű alperesi adós előtörlesztésre jogosult, a (S.) Kft. „f.a.” útján esetlegesen megfizetett törlesztés előtörlesztésnek minősül. A kölcsön változó kamatozású volt, annak mértéke a mindenkor hatályos jegybanki alapkamat + 5 %. A szerződés 6. pontja szerint a hitelező a kölcsönrel, illetve a szerződés teljesítésével kapcsolatban a mindenkor hatályos üzletszabályzatban és hirdetményben meghatározott költségeket számítja fel. A szerződés késedelmi kamatkikötést is tartalmazott, amelynek mértéke a lejárt követelés (tőke-, kamat- és költségtartozás) után az ügyleti kamat és további évi 6 % együttes mértéke.

[7] A szerződés 10. pontjában jelölték meg a kölcsön biztosítékait, e szerint a szerződés szerinti kölcsön és járulékaik megfizetését a (település 2. neve)-i (ingatlan 4. hrsz.) hrsz.-ú, (település 2. neve), (ingatlan 4. címe) szám alatt ingatlanra alapított keretbiztosítéki jelzálogjog 10 000 000 Ft erejéig, a (település 1. neve)-i 35319 hrsz.-ú, Szeged, Ildikó u. 25. szám alatti ingatlanra alapított keretbiztosítéki jelzálogjog 30 000 000 Ft erejéig biztosítja.

[8] A (megye neve) Megyei Bíróság az (.....)4. számú – a (település 1. neve)-i Ítéltábla Fpkf.(.....)2. számú határozatával 2009. november 4. napján jogerős – végzésében a (S.) Kft. fizetéseképtelenségét megállapította, és felszámolását főeljárásként elrendelte.

[9] A felperesi jogelőd 40 napon belül 26 030 811 Ft hitelezői igényt jelentett be, és megfizetett 100 000 Ft regisztrációs díjat.

[10] A Kecskeméti Törvényszék a 2012. december 17. napján kelt Fpk(...) számú végzésében a felszámoló által előterjesztett zálogmérleget és vagyonfelosztási javaslatot jóváhagyta és a (S.) Kft. gazdálkodó szervezetet (adóst) megszüntette. Engedélyezte a zárómérlegben kimutatott 730 996 Ft összegű pénzkészlet felperesi jogelőd részére történő kifizetését az adósi vagyon terhére. A Szeged III. kerület belterület (ingatlan 1. hrsz.) hrsz.-ú üzlethelyiség megjelölésű, valamint a (ingatlan 2. hrsz.) hrsz.-ú garázs megnevezésű az adós 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanok tulajdonjogát engedményezte a bejelentett hitelezői igényből fakadó jogelőd részére követelésének részleges kielégítéseként. A felszámolási ügyben eljáró bíróság a felperesi jogelőd részére 61 075 Ft regisztrációs díj visszautalásáról rendelkezett.

[11] A Kecskeméti Törvényszék a 2013. május 7. napján kelt és 2013. június 4. napján jogerős végzésében a 27. sorszámú végzés rendelkezését kijavította és akként rendelkezett, hogy a bíróság a fenti ingatlanok tulajdonjogát vagyonfelosztás címén átadja a takarékszövetkezetnek bejelentett és visszaigazolt hitelezői igény részleges kielégítéseként. A felszámolási zárómérlegben a felszámoló az ingatlanokat 5 000 000 Ft értékben mutatta ki.

[12] A felperesi jogelőd 2013. július 19. napján az ingatlanokat 7 500 000 Ft-ért eladta a (G.) Kft.-nek, a vevő a szerződéskötéskor 2 500 000 Ft-ot teljesített, az 5 000 000 Ft különbözeti összeget 2013. augusztus 15. napjáig vállalta megfizetni.

[13] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget a szerződésben foglaltak szerinti tartalommal, így a felperesi jogelőd 2014. április 23. napján felszólította a kölcsönszerződés alapján fennálló 9 559 330 Ft összegű lejárt tartozást felmondás terhével 8 napon belül fizesse meg. Erről a II-IV. rendű alperes zárlogkötelezetteket tájékoztatta.

[14] Az I. rendű alperes fizetési kötelezettségét később sem teljesítette, ezért a felperesi jogelőd 2015. június 12. napján írásban a kölcsönszerződést súlyos szerződésszegésre hivatkozással azonnali hatállyal felmondta. Felszólította egyúttal az I. rendű alperest, hogy a felmondás folytán teljes egészében esedékessé vált 26 777 238 Ft tőketartozást, 6 149 869 Ft ügyleti kamattartozást és 995 788 Ft késedelmi kamattartozást, összesen 33 922 895 Ft-ot 8 napon belül fizesse meg. A szerződés felmondásáról értesítette a II-V. rendű alpereseket mint zálogkötelezetteket.

[15] Az I. rendű alperes a felperesi jogelőd által készített forgalmi kimutatás szerinti időpontban és összegben teljesített befizetéseket a kölcsön teljesítéseként a felmondás hatályosulásáig, ezt követően 2019. január 21. napján további 150 000 Ft-ot fizetett meg.

[16] A felperesi jogelőd a felszámolási eljárásban történt megtérülést teljesítésként nem számolta el. Az I. rendű alperesnek a kölcsönszerződésből 2019. január 21. napján 21 255 233 Ft tőke, 2 839 823 Ft ügyleti kamat és 5 295 799 Ft késedelmi kamattartozása állt fenn.

[17] A felperesi jogelőd a 2020. május 20. napján kelt megállapodással a felperesre engedményezte a 2010. július 1. napján létrejött szerződés alapján az I. rendű alperessel mint adóssal, továbbá a II-V. rendű alperesekkel mint dologi kötelezettekkel szemben 2020. július 31. napján fennálló 26 777 238 Ft tőke, 14 380 488 Ft ügyleti kamat és 9 808 821 Ft késedelmi kamat követelését.

A kereset és az ellenkérelem

[18] A felperesi jogelőd keresetében kérte, a bíróság kötelezze az I. rendű alperest, hogy kölcsöntartozás és járulékai jogcímén fizessen meg a részére 26 777 238 Ft tőkét, 6 149 869 Ft ügyleti kamatot és 11 976 400 Ft késedelmi kamatot, valamint 32 927 107 Ft után 2019. január 21. napjától a kifizetés napjáig járó évi 12,65-os % mértékű késedelmi kamatát. Kérte továbbá a keretbiztosítéki jelzálogjogi szerződés alapján a II. rendű alperest a (ingatlan 3. címe, hrsz.-a) szám alatti ingatlan 1/1 arányú tulajdoni hányadából 30 000 000 Ft erejéig, a III., IV. és az V. rendű alpereseket a (település 2. neve)-i (ingatlan 4. hrsz.) hrsz.-ú, (település 2. neve), (ingatlan 4. címe) szám alatti ingatlanból öt megillető tulajdoni hányadokra 10 000 000 Ft erejéig az I. rendű alperessel szemben fentiekben írt tartozás kielégítésére kötelezni.

[19] Az I. rendű alperessel szembeni kereset jogalapját a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 523. § (1) bekezdésére alapította. Előadta, hogy a kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondása miatt a kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozás egyösszegben esedékessé vált. A keresetben megjelölt követelés összegében az I. rendű alperes által a felmondást követően teljesített 150 000 Ft elszámolásra került.

[20] A II-V. rendű alperesekkel szembeni keresetét a Ptk. 251. § (1) és (2) és a Ptk. 263. § (1) bekezdésére alapította.

[21] A perbeli jogutódlást követően a felperes keresete jogalapját módosította. Elsődlegesen kölcsönszerződésből eredő tartozás, másodlagosan tartozáselvállalás jogcímén, harmadlagosan kölcsönszerződésből eredő követelés és tartozáselvállalás jogcímére alapította a keresetét. Állította, hogy az adós létrejött jogviszonyok és annak következtében a perbeli kölcsönszerződés nem fogyasztói, illetve lakossági kölcsönszerződés. Ezért a szerződéskötéskor hatályos hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv (Hpt.) fogyasztói, fogyasztási kölcsönszerződésre vonatkozó rendelkezései a perben nem alkalmazhatók.

[22] A kereset másodlagos jogcímével kapcsolatban előadta, az I. rendű alperes a kiváltott szerződés készfízető kezese illetve az adós cég tulajdonosa volt. Az I. rendű alperes e kötelezettségei tudatában vállalta a tartozás kiegyenlítését a perbeli szerződés megkötésével, amelyre a Ptk. 242. § (1) és (2) bekezdése jogalapöt teremt. Álláspontja szerint valójában tartozásátvállalás történt és kötelezett egyetemlegesség keletkezett.

[23] Állította, hogy a felszámolási eljárásban pénzösszeg nem folyt be, a perbeli kölcsönszerződésre történt pénzbeli teljesítést pedig elszámolta. Követelése összepszerűségének bizonyítására igazságügyi szakértő kirendelését kérte.

[24] Az alperesek a módosított kereset elutasítását kérték. Vitatták, hogy a 2010. július 1. napján kelt szerződés kölcsönszerződés. Eltérő álláspont esetén az megítélésük szerint a Ptk. 685. § e) pontja szerinti fogyasztói szerződés. Állították, hogy a felperesi jogelőd az I. rendű alperes részére nem üzleti kölcsönt, hanem az őt terhelő készfízető kezési fizetési kötelezettségvállalásból eredő fizetési kötelezettségének teljesítése érdekében mint természetes személy részére nyújtott kölcsönt. Az I. rendű alperes nem foglalkozása és nem is gazdasági tevékenysége körében használta azt fel. Teljesítésként el kell számolni az adóssal szemben indult felszámolási eljárásban a felperesi jogelőd által bejelentett hitelezői igény alapján teljesített kifizetéseket, és a vagyonfelosztás folytán a tulajdonába került ingatlanok forgalmi értékét. A felszámolási eljárás elrendelését megelőzően a társaság és a felperesi jogelőd között megállapodás jött létre, amelyben a minimál árat 10 000 000 Ft-ban határozták meg azzal, hogy azt a kölcsöntartozásba beszámítják. Megítélésük szerint ezt az összeget kell előtörlesztésként a perbeli kölcsönszerződés teljesítéseként elszámolni. Miután a felperes, illetve jogelődjé azt az elszámolás során figyelmen kívül hagyta, a pénzügyi kimutatás hitelessége megkérdőjelezhető, az nem ellenőrizhető ténybeli és számszaki adatokon nyugszik. Nem állapítható meg az sem, hogy a felperes mikortól hatályos üzletszabályzat mely rendelkezése alapján hogyan számította ki a kereseti követelése egyes összetevőit. A felszámolási eljárásban befolyt összeg ismerete hiányában kétségbe vonható a felmondás jogszerűsége. Mindezek alapján a felperes nem csatolt olyan elszámolást, ami bizonyítaná a követelés összepszerűségét, ezért a követelés összegének bizonyítatlansága miatt a keresetet el kell utasítani. Hivatkoztak arra, hogy a felperesi jogelőd a jogszabály által előírt éves elszámolásra vonatkozó kimutatásokat nem küldte meg.

[25] A II-V. rendű felperesek hivatkoztak arra, hogy miután a zálogszerződés nem áll rendelkezésre, nem bizonyított, hogy a követelés kielégítésének tőrésére kötelesek. Ugyanakkor a zálogjog járulékos jellegére hivatkozással is kérték az I. rendű alperes által előterjesztett érdemi védekezés alapján a kereset elutasítását.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a „II. rendű felperesnek” 21 255 233 Ft tőkét, 2 839 823 Ft lejárt ügyleti kamatot, 5 295 799 Ft lejárt késedelmi kamatot, és 24 095 056 Ft után 2019. január 21. napjától a kifizetés napjáig járó évi 12,50 % késedelmi kamatot.

[27] A II. rendű alperest annak tőrésére kötelezte, hogy a „II. rendű felperesnek” az I. rendű alperessel szemben fennálló követelését a (ingatlan 3. címe, hrsz.-a) szám alatti ingatlanból 30 000 000 Ft keretösszegeen belül kielégítse.

[28] A III., IV. és a V. rendű alpereseket ugyancsak annak tőrésére kötelezte, hogy a „II. rendű felperes” az I. rendű alperessel szemben fennálló fentiekben írt követelését a (település 2. neve), belterület (ingatlan 4. hrsz.) hrsz. alatt felvett (település 2. neve), (ingatlan 4. címe)

szám alatti ingatlan a III. rendű alperes $\frac{2}{4}$, a IV. rendű alperes $\frac{1}{4}$ és az V. rendű alperes $\frac{1}{4}$ tulajdoni illetőségéből 10 000 000 Ft keretösszeg erejéig kielégítse.

[29] Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Az I. rendű alperest 975 905 Ft, a II. rendű alperest 975 905 Ft, a III. rendű alperest 256 032 Ft, a IV. rendű alperest 128 016 Ft, az V. rendű alperest 128 016 Ft elsőfokú perköltség 15 napon belül történő megfizetésére kötelezte a II. rendű felperes részére.

[30] Az alperesek eljárás szabálytalansága elleni kifogását elutasította.

[31] Határozatának indokolásában megállapította, hogy a felperes jogelődje mint hitelező és az I. rendű alperes között 2010. július 1. napján írásban kölcsönszerződés jött létre. A szerződés tartalmazta a felek megállapodását a kölcsön, az ügyleti és késedelmi kamat összegében, az üzletszabályzatban és a hirdetményben meghatározott költségek felszámításában. Megállapodtak a futamidőben, a törlesztés feltételeiben, továbbá meghatározták a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját és következményeit. A szerződésben a felek rögzítették, hogy a folyósított kölcsön összegét a (S.) Kft-vel mint adóssal szemben fennálló lejárt követelésre számolják el. A kölcsön célja tehát az üzleti-gazdasági cél megvalósítását szolgáló alapügyletből származó fizetési kötelezettség teljesítése, amely szerződésből eredő fizetési kötelezettségért az I. rendű alperes készfizető kezességét vállalt. Az alapügylet nem fogyasztói szerződés, nem minősült annak az e szerződés biztosítására létrejött készfizető kezési szerződés sem, ily módon az e kölcsönszerződésből eredő követelés kiváltására és a készfizető kezési kötelezettség teljesítésének érdekében kötött kölcsönszerződés sem fogyasztói szerződés. Ezért arra a fogyasztási illetve a fogyasztói szerződésekre vonatkozó rendelkezések és ennek mentén kialakult bírói hazai és európai uniós bírói gyakorlat nem alkalmazható.

[32] A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a szerződésben rögzítettekkel kitűnően a felperesi jogelőd pénzintézet üzletszabályzatában és hirdetményben foglalt rendelkezései a szerződés részévé váltak. A csatolt hirdetményekből megállapíthatóan a szerződéskötéstől annak felmondásáig az egyszeri felszámított kezelési költség mértéke változatlan volt.

[33] Az alperesek érdekében állt annak bizonyítása, hogy a kölcsönszerződés teljesítésére mely időpontban, milyen összegű befizetéseket lehet elszámolni. Részletesen kifejtett indokai szerint valósnak fogadta el az alpereseknek azt a tényállítást, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezői igény részleges kielégítéseként történt teljesítés nem került elszámolásra. Így a takarékszövetkezet részére kifizetni rendelt 730 996 Ft 38 925 Ft regisztrációs díjjal csökkentett összegét, azaz 692 071 Ft-ot 2013. február 16-ával a kölcsönszerződés teljesítéseként vett figyelembe.

[34] Nem fogadta el a (település 1. neve)-i (ingatlan 1. hrsz.). hrsz.-ú és (ingatlan 2. hrsz.). hrsz.-ú ingatlanokra vonatkozó (tanú neve)vel 2012. március 30. napján kötött megállapodás tartalmát, mely szerint az ingatlanok vételára értékesítés hiányában is 10 000 000 Ft összegben kerül a tartozásban elszámolásra. A felszámolás elrendelését követően a felszámolási vagyona tartozó vagyontárgyáról kizárólag a felszámoló volt jogosult rendelkezni, ezért a (tanú neve)vel kötött megállapodás nem vehető figyelembe. Mindemelllett ilyen tartalmú megállapodás létrejöttét (tanú neve) tanúvallomása sem támasztotta alá. Erre tekintettel előtörlesztésként 5 000 000 Ft-ot talált a kölcsöntartozásra elszámolhatónak, mert ilyen értékben kerültek az ingatlanok vagyonfelosztás jogcímén a hitelező tulajdonába. Rámutatott ugyanakkor, (tanú neve) tanúvallomásából megállapíthatóan a II. rendű felperesi jogelőd által folytatott gyakorlat szerint a követelés biztosítékaul szolgáló jelzálogjoggal terhelt ingatlan kényszerértékesítése esetén a továbbértékesítésből befolyt vételár és a tulajdonszerzés időpontjában a felszámoló által nyilvántartott érték különbözetét a költségek levonásával teljesítésként számolták el. Az utólagos bizonyítás keretében beszerzett adásvételi szerződésből megállapította, hogy a felperesi jogelőd az ingatlanokat 7 500 000 Ft-

ért értékesítette a (G.) Kft.-nek, ezért a különbözetként jelentkező 2 500 000 Ft-ot 2013. augusztus 15-i teljesítési határnappal ugyancsak teljesítésként elszámolható.

[35] A felperesi elszámolás alperesi vitatására tekintettel a perben igazságügyi szakértői bizonyítást rendelt el. A szakértő feladatává tette a keresetlevél mellékleteként csatolt F/14. sorszám alatti mellékletben feltüntetett alperesi teljesítéseken túl a felperesi jogelőd részére a felszámolási eljárásban fentiekben írt megtérülések figyelembevételét is. A kijavított szakértői véleményt ítélezése alapjául fogadta el. Álláspontja szerint az alperesek észrevételében előadottak (nem bizonyított, hogy a felperesi jogelőd a jogszabály rendelkezéseinek megfelelő elszámolást az adós részére megküldte, ezért nem fogadható el a szakértőnek az a megállapítása, hogy a szerződés az annak megkötésekor hatályos jogszabályoknak és pénzügyi gyakorlatnak megfelelt; az elszámolás nem „hiteles”, mert nem tartalmazza teljes körűen a teljesítéseket) elbírálása nem szakértői kompetenciába tartozó kérdés, hanem jogkérdés. Önmagában az, hogy az alperesi tényállítás szerint a pénzügyi az elszámolást nem a jogszabályoknak megfelelően készítette el és küldte meg az alpereseknek, a szakvéleményt nem teszi aggályossá. A kölcsönszerződés tartalma, az elszámolandó befizetések időpontja és összege alapján a fennálló tartozás összege meghatározható volt, ezért önmagában a felperesi jogelőd által készített kimutatás aggályossága nem vezethetett a kereset elutasításához. Hangsúlyozta, az I. rendű alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a kölcsönre milyen további befizetéseket teljesített. Az erre vonatkozó felhívásra azonban bizonyítást felajánlani nem tudott.

A kezelési költség felszámíthatóságával kapcsolatos érvelés ugyancsak nem szakkérdés. Megállapította, hogy a kezelési költség felszámítására nem a felmondott kölcsönszerződés, hanem a 2010. július 1. napján létrejött kölcsönszerződés alapján került sor. A szakértő megállapította azt is, hogy a felmondás időpontjában a kölcsönszerződés alapján fennálló tartozás összege 3 146 583 Ft volt, amely megalapozta a felmondást. A szakértő a bíróság iránymutatásának megfelelően számolta el a felszámolási eljárásban befolyt összegeket előtörlesztésként. Mindezek alapján szükségtelen a szakértő személyes meghallgatása és az erre vonatkozó indítványt elutasította.

[36] Részletesen kifejtett indokai szerint a keretbiztosítéki jelzálogjog szerződés alapján a II-V. rendű alperesek a Ptk. 263. § (1) – (2) bekezdése alapján túrni kötelesek a II. rendű felperesnek az I. rendű alperessel szemben fennálló követelése kielégítését.

[37] Alapítan az alperesek 2021. február 17. napján előterjesztett 34. sorszámú az eljárás szabálytalansága miatti kifogása. Kifejtette, az alperesek azt kérték, a bíróság a felperes 2021. január 29. napján kelt válasziratában foglalt nyilatkozatait tekintse hatálytalannak arra figyelemmel, hogy a felperes jogelődje a bíróság a 2020. szeptember 18-án kelt 11. sorszámú végzésével 15 napos határidővel, a 2020. november 12-én kelt 15. sorszámú végzésében 8 napos határidővel hívta fel válaszirat előterjesztésére, amely felhívásnak nem tett eleget, s miután vele szemben a határidő lejárt, a felperes perbelépését engedélyező, és az I. rendű alperest a perből elbocsátó 2021. január 12-én kelt végzést követően 2021. január 14-én tartott tárgyaláson a felperes részére további 15 napos határidőt nem biztosíthatott volna a jogelőd részére megküldött végzésben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatok megtételére.

[38] A 2021. január 12-én kelt végzésben engedélyezte a felperes perbelépését és bocsátotta el a felperesi jogelődöt a perből. Ezzel egyidejűleg küldte meg a részére a 11., a 13. és a 15. sorszámú végzéseket, amelyben foglaltaknak a felperes jogelődje a megadott határidőn belül valóban nem tett eleget. A felperes a 2021. január 14-én tartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy e végzésekről tudomása nem volt, de tartalmának megismerését követően azt adta elő, hogy azösszegezés levezetésén kívül szóban nyilatkozatot tud tenni. Ebből következően a felperes azösszegezés levezetésén kívül a perfelvételi nyilatkozatait a tárgyaláson elő tudta volna terjeszteni. A kereseti kérelemösszegezésére

vonatkozó és a perben mindvégig fenntartott elszámolást pedig már csatolta. Azonban indokoltnak tartotta, hogy a nyilatkozatot írásban terjessze elő, ezért biztosított a felperesnek határidőt. Utalt arra, az alperesek képviselője maga is akként nyilatkozott, ha a bíróság szükségesnek tartja az írásbeli perfelvételi nyilatkozat előterjesztését, célszerű a perfelvételi tárgyalás elhalasztása. Ehhez képest a felperes a válasziratot írásban előterjesztette, amelyet a 2021. február 4-én tartott tárgyaláson azzal egyezően előadott, ezért a perfelvételi nyilatkozatok nem hatálytalanok. Kiemelte a Pp. 183. §-ból következően a feleknek a perfelvétel lezárásáig lehetőségük van perfelvételi nyilatkozataik megtételére és annak megváltoztatására.

[39] A pervesztesség-pernyertesség arányában rendelkezett a perköltség viseléséről azzal, hogy az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján felszámítható ügyvédi munkadíjat a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel mérsékelte.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[40] Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Perköltségként az IM rendelet szerinti munkadíjat számították fel azzal, hogy jogi képviselőjük nem köteles áfa fizetésére. A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkörként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 369. § (1) bekezdését és 369. § (3) bekezdés a) – d) pontját jelölték meg. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül értékelte, a megállapított tényekből, bizonyítékokból nem megfelelő következtetést vont le. Megsértette a Pp. 2. § (2) bekezdésében és 6. §-ában foglalt alapelveket is, mert nyilatkozataikat és az általuk benyújtott bizonyítékokat nem vette figyelembe, nem indokolta azok figyelmen kívül hagyását. Nem tett eleget a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének sem. Megítélésük szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése az ítélet megváltoztatását eredményezhetik. Több alkalommal hivatkoztak arra, hogy a felperes által csatolt forgalmi kimutatás ellenőrizhetetlen, a kölcsönszerződéssel az adatok eltérése és pontatlansága miatt nem áll összhangban, nem alkalmas a követelés összezszerűségének igazolására. Így annak bizonyítására sem, hogy a kölcsönszerződés alapján az I. rendű alperesnek állt fenn hátralékos tartozása. Szakértő kirendelésére akkor kerülhetett volna sor, ha a felperes olyan számítási metódust terjeszt elő, amelyből az I. rendű alperes tartozásának összege megállapítható. A szakértő feladata ugyanis nem kimutatás készítése, hanem annak ellenőrzése lehet, hogy az megfelel-e törvényi, illetve a számviteli előírásoknak. A felperes nem csatolt olyan számszaki levezetést, amely alkalmas annak meghatározására, hogy a szerződés megkötését követően az első törlesztő részlet megfizetésétől a befizetések hogyan kerültek elszámolásra a felmondás időpontjáig. Így I. rendű alperes tartozásának összezszerűségét nem tudta bizonyítani. Az elszámolásnak tartalmaznia kell, hogy a követelt összeg a kereseti igény egyes összetevői pontosan a szerződés mely rendelkezésén alapulnak, és milyen számítás eredményeként, mely időszakra vonatkoznak. Nem állapítható meg az sem, hogy a felperes mikortól hatályos üzletszabályzatának mely rendelkezése alkalmazásával számította fel az egyes összetevőket.

[41] A felperesi kimutatás nem tartalmazta a többletbefizetéseket, ezért a nyilvántartás nem lehet hiteles és nem felelhet meg a jogszabály előírásainak.

[42] Megítélésük szerint a rendelkezésre álló pénzügyi kimutatás alapján nem volt lehetőségük tételes bizonyítás előterjesztésére.

[43] Az elsőfokú bíróság tévesen terhelte rájuk a befizetésekösszagszerűségének igazolását. Ezzel szemben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az I. rendű alperessel szembeni követelése milyen összegű, mert igazolták a kimutatás hiteltelenségét. Mindezek alapján a szakértői számítás nem hiteles bizonylatokon, hanem teljes pénzügyi dokumentumok hiányában „fikciókon” alapszik. A számítás ezért vitatható.

[44] A bíróság ítéletében nem indokolta, hogy ezen bizonyítékokat miért hagyta figyelmen kívül.

[45] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a felperesi jogelőd a nyilvántartási és elszámolási kötelezettségét nem teljesítette az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezések [198/1996. (XII. 22.) Korm. rendelet, 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet, 52/2005. (XII. 28.) PM rendelet, Hpt. 206. § (1) – (2) bekezdés] alapján.

[46] Sértelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta azt, hogy a felek között milyen jogviszony jött létre. Téves az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy üzleti kölcsönt nyújtott a felperesi jogelőd az I. rendű alperesnek. A pénzintézet ugyanis az I. rendű alperes mint magánszemély részére az őt terhelő fizetési kötelezettség vállalására mint természetes személy részére nyújtott kölcsönt, az nem üzleti célú volt, azt az I. rendű alperes részére fizetési kötelezettsége teljesítése céljából nyújtotta. Ezt bizonyítja a DH tv. szerinti elszámoló levél is.

[47] Támadták az elsőfokú bíróságnak az eljárás szabálytalansága miatti kifogást elutasító döntését. Megismételték az elsőfokú eljárásban e körben előadott indokokat. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 237. §-ában rögzített anyagi pervezetés, a tisztességes eljárás követelményeit, ezáltal a Pp. alapelveit. Nem alkalmazta a Pp. 48. § (5) bekezdését, 149. § (1) és (2) bekezdését, 150. §., 151. §-át, 183. § (5) és (6) bekezdését és a 203. § (2) bekezdés b) pontját és (3) bekezdésének rendelkezéseit. Az illeték összegét 1 700 419 Ft-ban jelölték meg. Költségfeljegyzési jog biztosítását kérték.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[48] A fellebbezés nem alapos.

[49] Az ítéltábla előrebocsátja, a perben a Pp. 47. §-a szerinti jogutódlás következett be a felperes személyében. A pert megindító (X) Takarékszövetkezet „f.a.” felperes helyébe jogutódként a (II. r. felperes neve) Zrt. lépett, jogelődjét a bíróság a Pp. 48. § (3) bekezdése alapján a 21. sorszámú végzésében a perből elbocsátotta. Ezáltal a per egyedüli felperese a (II. r. felperes neve) Zrt, míg az (X) Takarékszövetkezet „f.a.” a felperes jogelődje. Az ítéltábla a peres felek személyét a másodfokú ítéletben ennek megfelelően korrigálta.

[50] Alaptalanul kifogásolták az alperesek az elsőfokú bíróság eljárás szabálytalansága miatti kifogást elutasító döntését. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontjával egyetért. Kiemeli, hogy a Pp. 191. § (3) bekezdése alapján a félnek a perfelvételi tárgyaláson lehetősége van perfelvételi nyilatkozata előadására. Az eljárási kifogás megalapozottsága sem eredményezi azonban a felperes válasziratában tett perfelvételi nyilatkozatának a hatálytalanságát. A Pp. 203. § (3) bekezdése szerint ugyanis ha a bíróság a felet valamely perfelvételi irat előterjesztésére először hívja fel, egyidejűleg figyelmezteti az irat hiányosságának előterjesztése elmulasztásának a következményeire. A Pp. 149. § (2) bekezdésének második fordulata szerint, ha a mulasztás következményei csak előzetes figyelmeztetés esetén, vagy az ellenfél kérelmére állnak be, az elmulasztott cselekményt a figyelmeztetésben megjelölt idő alatt, illetve a kérelem előterjesztéséig, ha pedig a kérelmet tárgyaláson adták elő, az arra vonatkozó határozat meghozataláig pótolni lehet. Az elsőfokú

bíróság válaszirat előterjesztésére vonatkozó felhívást tartalmazó 11. sorszámú végzése ilyen tartalmú jogkövetkezményre való figyelmeztetést nem tartalmazott.

[51] Ezért a felperes perben tett valamennyi nyilatkozata és a csatolt okirati bizonyítékok figyelembevételével kerülhet sor az elsőfokú ítélet felülbírálatára.

[52] Az alperesek fellebbezésük petítuma szerint kérték az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, eljárási szabálysértésként a Pp. 2. § (2) bekezdését, 6. §-át, Pp. 346. § (4) és (5) bekezdését jelölték meg. A Pp. 2. § (2) bekezdése a kérelemhez kötöttség elvét rögzíti, kimondja a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Ez azt jelenti, hogy a bíróság a per folyamán olyan kérdésben, amelyre vonatkozóan a felek nem terjesztettek elő kereseti kérelmet, ellenkérelmet, viszontkeresetet, beszámítás iránti kérelmet, vagy ideiglenes intézkedés iránti kérelmet, nem dönthet. A kérelemhez kötöttség elvének sérelme azonban nem feleltethető meg annak a fellebbezési érvelésnek, amely azt sérelmezi, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el a védekezésüket, alaptalannak találva e körben tett nyilatkozataikat. A Pp. 6. §-a a bíróság közrehatásának alapelvi szintű megjelenítése. A fellebbezés nem tartalmaz arra vonatkozó érvelést, hogy e tekintetben az elsőfokú bíróságot milyen mulasztás terheli. Mindemellett alaptalan az a hivatkozás is, hogy az elsőfokú bíróság teljes körűen figyelmen kívül hagyta az alperesi védekezésben foglaltakat, ezt cáfolja a kereset részbeni elutasítása.

[53] Az elsőfokú ítélet indokolása megfelel a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezéseknek is.

[54] Az elsőfokú bíróság ítélete rögzíti a döntésének alapjául szolgáló tényeket, a felek nyilatkozatait. Jogi indokolásában számod ad arról, hogy milyen bizonyítékok figyelembevételével találta túlnyomórészt megalapozottnak a felperes marasztalási keresetét, és annak is, hogy mely bizonyítékokat milyen okból nem talált alkalmasnak a kereset illetve az alperesi védekezés alátámasztására. Nincs tehát az ítéletnek olyan hiányossága, amely annak hatályon kívül helyezését tenné szükségessé a Pp. 380. § c) pontja alapján. Nem állapítható meg olyan eljárási szabálysértés sem, amely miatt a Pp. 381. §-a alapján indokolt az elsőfokú eljárás megismétlése. Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül.

[55] A fellebbezésben írtakkal ellentétben az elsőfokú bíróság állást foglalt a felperesi jogelőd és az I. rendű alperes között létrejött jogviszony kérdésében. Megállapította, a felperesi jogelőd és az I. rendű alperes között 2020. július 1-jén a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. Megállapításával az ítéltábla is egyetért. Annak az elsőfokú ítélet tényállásában – a kölcsönszerződés és üzletszabályzat – alapján megállapított tartalma az elsőfokú eljárásban nem volt vitatott.

[56] Annak, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősül-e, a jogvita elbírálása szempontjából nincs meghatározó jelentősége. Az alperesek elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezésének és a fellebbezési érvelésének is az a lényege, hogy a kölcsönszerződésből eredő felperesi követelés összecszerúségének kellő bizonyítottsága hiányában a bíróságnak a keresetet el kell elutasítania. Arra vonatkozó előadást, hogy az elszámolást miként érinti, ha a szerződés fogyasztói jellege kerül megállapításra, nem fejtették ki. Mindemellett az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontjával az ítéltábla egyetért. A perben nem volt vitatott, hogy a felperesi jogelőd és a (S.) Kft. között fennálló hitelezési jogviszony keretében létrejött kölcsönszerződés a Ptk. 685. § e) pontja, valamint a Hpt. 2. számú mellékletének III.5. és III.13. pontjai szerint nem minősül fogyasztói, fogyasztási illetve lakossági kölcsönnek. Továbbá az sem, hogy a perbeli kölcsönszerződés megkötésének e célja az alapjogügylet szerinti üzleti-, gazdasági célból felvett kölcsön visszafizetése volt. Ezért az nem fogyasztói szerződés (BH2018. 315, BDT2022. 4436).

Emellett nyilvánvaló az is, hogy a kölcsönszerződés nem független az I. rendű alperes gazdasági tevékenységétől, mert a (S.) Kft. üzletész tulajdonosa volt (BH2005. 403.II.).

[57] Arra helytállóan hivatkoztak az alperesek, hogy a felperes által csatolt kimutatás nem volt alkalmas a követelés összegszerűségének bizonyítására. Amint arra az ítéltábla a fentiekben utalt, az alperesi védekezés kapcsán lefolytatott bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság I. rendű alperes javára a felperes kimutatásában nem szereplő többletbefizetést talált elszámolhatónak.

[58] Az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával állapította meg, hogy az I. rendű alperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a felperesi kimutatásban nem szereplő és törlesztésként figyelembe vehető további befizetést teljesített. Erre nézve azonban – az ingatlanok értékének az elszámolhatóságától eltekintve – konkrét tényelődást sem tett. Ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdésének megfelelő értékelésével határozta meg az elszámolás során figyelembe vehető I. rendű alperesi teljesítés összegét.

[59] Önmagában az a tény, hogy a felperesi jogelőd esetlegesen a jogszabály által előírt gyakorisággal nem küldött számlakimutatást, beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségeinek sem mindenben a jogszabályoknak megfelelően tett eleget, illetve a felügyeleti szerv részére az adatszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget, az érdemi döntést nem befolyásolja. A szerződés tényállásban írt tartalma és az igazolt alperesi teljesítések alapján volt meghatározható, hogy az I. rendű alperesnek áll-e fenn a kölcsönszerződésből eredő tartozása, illetve milyen összegben, amely szakértői bizonyítás lefolytatásával volt tisztázható. Egyetért az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy az elsőfokú eljárásban felhozott kifogások nem tették aggályossá a – kijavított – szakvélemény megállapításait és az elsőfokú bíróság okszerűen alapította arra döntését. A szakértő szakvéleményében ismertette az üzletszabályzat releváns rendelkezéseit, meghatározta a kamat mértékét, rögzítette az elszámolás metodikáját, szakvéleménye mellékleteiben levezette a kirendelő végzésben meghatározott feltételek szerint levezetett számítást. Itt utal az ítéltábla arra, a felperes által csatolt üzletszabályzat valóban 2002. május 3. napján lépett hatályba, a felperes azonban az alperes által meg nem cáfoltan előadta, hogy a szerződéskötéskor is ezen üzletszabályzat volt hatályban (54. sorszámu jegyzőkönyv 3. oldal).

[60] Az átláthatóan levezetett számítást az alperesek érdemben nem vitatták, nem tettek olyan konkrét tényelődást, amely kétséggé tette a levezetés helyességét.

[61] Az alperesek fellebbezése alapján a másodfokú eljárás tárgyát a Pp. 370. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kizárólag az képezte, bizonyított-e, hogy az I. rendű alperest a 2010. július 1. napján felperesi jogelőddel létrejött kölcsönszerződés alapján az elsőfokú ítélet szerinti fizetési kötelezettség terheli. A fellebbezés a II-V. rendű alperesek tūrési kötelezettségét nem érintette.

[62] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[63] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, másodfokú perköltséget nem számított fel, ezért a fellebbezés eredménytelenségétől függetlenül mellőzte az ítéltábla az alperesek a felperesi perköltségben való marasztalását.

[64] A fellebbezésben írtakkal ellentétben az eljárási illeték összege – a teljes marasztalási összeg alapulvételével meghatározott fellebbezési pertárgyértékre tekintettel (29 390 855 Ft) 2 351 268 Ft, amelyet az alperesek a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján pervesztességük arányában kötelesek megfizetni.

[65] Az ítéltábla tájékoztatja az alpereseket, hogy – az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú számlájára kell megfizetniük – annak során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számukat, valamint az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot.

[66] Figyelmezteti az alpereseket, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizetik meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetniük.

[67] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2023. február 21.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró